

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep

SND

0030 OSLO

Deres ref.:
2003/433- P/HJN

Vår ref.:
2003/007922
PA/ARO

Oslo, 03. desember 2003

Ved skriftlig henvendelse, oppgi vår ref.: 2003/007922

HØRING - NOU 2003:14

Vi viser til Deres brev av 20. mai d.å.

SND har som målsetting å bidra til samfunns- og bedriftsøkonomisk lønnsom næringsutvikling. For mange av vekstområdene er bestemmelser i - og praktisering av Plan- og bygningsloven av stor betydning for muligheten for næringsutvikling.

Virkemidler og forvaltning må samspille

SND er operatør av virkemidler fra flere departementer knyttet til næringsutvikling. SND har kontor i alle fylker, og fylkeskontorene er saksbehandlere og beslutningstakere for det aller meste av virkemidlene. I dette arbeidet søker man et stadig tettere samarbeid med andre aktører på dette området som Fylkeskommunen, Fylkesmannens landbruksavdeling og de enkelte kommunene.

For å få størst mulig utbytte av virkemidlene, rasjonell saksbehandling og gjennomslag i markedet for produktene, stimuleres det stadig mer til å utvikle regionale satsingsområder innen næringsutvikling basert på ressurs-, natur- og kompetansegrunnlaget og det eksisterende næringslivet som finnes i regionen. For å nå målene som settes blir det laget regionale strategier, der strategier og handlingsplaner som lages av politikere, forvaltning og næringsliv samordnes. SND er innstilt på å være en aktiv aktør i dette samspillet, og er tilfreds med planer om sektoroverbyggende samfunnsplanlegging og styrking av regiontankegang mer enn kommune- og fylkesgrenser.

Næringsutvikling

Norsk næringsliv er i omstilling, og behovet for å kunne "snu seg fort" preger flere og flere bransjer. Dette har blant annet sammenheng med sterkere internasjonalisering av næringslivet innen både handel, kompetanse og eierstruktur. SND vil derfor støtte forslaget om å nedsette en fast kommisjon på dette lovverket, slik at lovutviklingen kan skje mer kontinuerlig og etter behov. For at norsk næringsliv skal ha optimale utviklingsbetingelser, må de offentlige aktørene kunne legge forholdene til rette i et system som er mest mulig fleksibelt.

Likeledes er man avhengig av en lokal forståelse av næringsutvikling, med samspill mellom aktørene og god regional og kommunal planlegging. Lokale myndigheter må legge forholdene best mulig til rette for utvikling av næringsarealer og infrastruktur, slik at det blir mulig å etablere rasjonelt drevet næringsliv. Vi konstaterer med tilfredshet at slike ambisjoner også preger mye av dokumentet.

Landbruk

Virkemidler knyttet til videreutvikling og omstilling av norsk landbruk er et av de viktigste områdene i SND. Norsk landbruk er inne i en sterk omstilling, der det er avgjørende å skape ny næring og nye aktiviteter på dagens gårdsbruk, jfr Landbruksdepartementets nysatsing "Landbruk Pluss". Dette fordrer nytenking i næringssammenheng for å bevare levende bygdemiljøer. Det er avgjørende at plan- og bygningsloven og forvaltningen av denne utviser nødvendig fleksibilitet slik at dette kan skje, og ikke blir en unødig skranke for utvikling. Det er krevende å være entreprenør eller gründer, og det offentlige må så langt som mulig bidra til at nødvendig videreutvikling kan skje, ikke minst ved å ha et servicevennlig forvaltningsapparat. Forhold knyttet til lovverk og praktisering av lovverk er også et viktig element i "Landbruk Pluss".

SND støtter utvalgets forslag om å åpne for en mer praktisk vurdering av hva som kan defineres inn under næringsutvikling i landbruket. Det åpnes her for skjønn i kommunal behandling. Det synes helt riktig, også sett i den sammenheng at lokal forvaltning overlates stadig mer ansvar, og at skillelinjer mellom industri og gårdsbasert næringsvirksomhet ikke nødvendigvis behøver å være de samme over hele landet, men avhengig av blant annet regionale strategier og handlingsplaner. En fleksibel holdning på dette punkt vil være svært avgjørende for videreutvikling av norsk landbruk. Jfr også "Landbruk Pluss", der et annet hovedelement er lokal tilpassing og desentralisering av myndighet.

Verneområder

Næringsmessig utnyttelse av utmark, ikke minst som reiselivsprodukter, er en sterkt voksende bransje. Næringsaktivitetene foregår her i spesielt følsomme områder og i en type områder som før ikke har vært berørt av annen næringsvirksomhet enn tradisjonelt skogbruk. I SNDs handlingsplan for næringsutvikling i utmark (juli 2003), er det spesielt pekt på stivbente regler for verneområder som setter begrensninger for bærekraftig næringsutvikling, stivbente regler i vegtrafikkloven mht skilting og stivbente bestemmelser i plan- og bygningsloven mht omdisponering av driftsbygninger i landbruket til turisme. Under arbeidet med handlingsplanen ble det vist til resultater fra andre land der man hadde lyktes i å kombinere vern og næringsutvikling.

SND er opptatt av at næringsgrunlaget for landbrukseiendommer skal opprettholdes og videreutvikles. Vernesaker må også sees i en slik sammenheng, ikke minst er dette aktuelt for næringsaktivitet knyttet til utmarksbaserte reiselivsprodukter innenfor verneområder. Dette er ofte attraktive produkter for markedet, og det er viktig at planmyndighetene viser nødvendig fleksibilitet slik at dette kan foregå, men selvsagt innenfor nødvendige lovmessige og etiske rammer.

SND støtter utvalgets betraktninger om at sikring av natur og biologisk mangfold må være en integrert del av den alminnelige samfunnsplanleggingen regionalt og lokalt. Forvaltningen av naturressursene som skjer lokalt gjennom ressursbasert næringsvirksomhet, arealplanlegging og store og små utbyggingstiltak, er i sum avgjørende for det langsiktige naturvernet. I lokal sammenheng er det ofte behov for et nyansert vern som må være nært tilknyttet den aktuelle situasjonen, lokale muligheter og prioriteringer også innenfor næringsvirksomhet. Det er derfor avgjørende at naturvernet forankres i lokalpolitiske prioriteringer og prosesser, og dermed også sees i næringsmessig sammenheng i regionen.

SND vil avslutningsvis understreke alvoret i de utfordringene næringslivet står overfor, og dets avgjørende rolle i å bevare norske bygder og småsamfunn. Planmyndigheter på lokalt og regionalt nivå må her være seg sitt ansvar bevisst, og på best mulig måte legge til rette for at utvikling kan foregå.

Med vennlig hilsen
for Statens nærings- og distriktsutviklingsfond

Roar Tøbrø
divisjonsdirektør

Arne Rød
souschef